

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
"КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ "ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
(повне найменування вищого навчального закладу)**

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Світлана СЛОБОДЯН
«30» серпня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ
(ШИФР І НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 08 ПРАВО

(ШИФР І НАЗВА)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 081 ПРАВО

Відділення: №2

(НАЗВА ВІДДІЛЕННЯ)

Кіцмань, 2024

Робоча програма Основи психології для здобувачів фахової передвищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

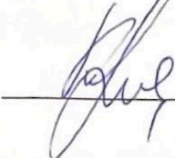
За галуззю знань 08 ПРАВО

спеціальністю 081 ПРАВО

Розробник: Худик Людмила Степанівна, викладач гуманітарних дисциплін,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від "30" 08 2024 року

Завідувач методичного кабінету Микола КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні предметної комісії гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від "30" 08 2024 року

Голова циклової комісії Мар'яна КАРАСЬОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 2	Галузь знань 08 ПРАВО (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	081 ПРАВО (шифр і назва)		
Розділів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): « ПРАВО »	Рік підготовки:	
Змістових розділів – 3		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,6 самостійної роботи - 2,5		Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	20 - год.
	Практичні, семінарські		
	16- год.		
	Лабораторні		
	- год.		- год.
	Самостійна робота		
	54 - год.		
	Індивідуальні завдання: -год.		
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є:

Сформувати готовність випускника-фахівця до виконання своїх майбутніх професійних функцій на засадах:

- засвоєння сучасних методів і психологічного забезпечення засобів діяльності та підвищення мотивації виконання посадових обов'язків;
- формування системи знань про психіку особистості, вивчення психічних явищ, станів і поведінку людини, формування вмінь психологічного аналізу особистостей та міжособистісних взаємин у групах, визначення засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі.

Завдання: ознайомлення здобувачів освіти з основами загальної, соціальної психології, юридичної, кримінальної психології .

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати: 1) предмет психології, її місце у системі наук;

2) сутність психічних пізнавальних процесів: відчуття, сприйняття, уяви, уваги, пам'яті, мислення, основні види емоцій ;

3) сутність темпераменту, характеру, здібностей, розуміти їх значення в діяльності та поведінці;

4) психологічну структуру особистості;

5) основні типи взаємодії, їх місце в структурі спілкування;

6) характеристики основних складових частин юридичної психології;

7) психологічні особливості правопорушників;

вміти: 1) складати психологічний портрет особистості;

2) робити аналіз конфліктної ситуації, вирішувати конфлікти;

3) сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку;

4) аналізувати, узагальнювати й використовувати досягнення психологічної науки в професійній діяльності;

3. Програма навчальної дисципліни

Назва розділу, теми програми. Теми занять та їх короткий зміст.

Змістовий розділ 1. Основи загальної психології

Тема 1. Предмет психології

- 1.1. Предмет і завдання психології як науки.
- 1.2. Галузі психологічної науки.
- 1.3. Психіка людини як предмет інтересу і наукового вивчення.
- 1.4. Мозок і психіка.
- 1.5. Розвиток психіки й свідомості.

Тема 2. Психологія особистості та діяльності

- 2.1. Поняття про індивід, особистість, індивідуальність.
- 2.2. Психологічна структура особистості.
- 2.3. Психологічні процеси, властивості і стани в структурі особистості.
- 2.4. Свідомість. Самосвідомість особистості.

Тема 3. Пізнавальні процеси особистості

- 3.1. Відчуття як психічний пізнавальний процес.
- 3.2. Сприйняття та його сутність.
- 3.3. Увага як форма психічної діяльності людини.
- 3.4. Пам'ять, теорія пам'яті, види та процеси пам'яті.
- 3.5. Уява, види уяви.
- 3.6. Мислення. Види мислення, якості мислення.

Тема 4. Індивідуально-психологічні властивості особистості.

- 4.1. Поняття про темперамент. Основні типи темпераменту та їх характеристики.
- 4.2. Характер, риси характеру. Акцентуація характеру.
- 4.3. Направленість особистості. Потреба і мотивація, інтереси і нахили.
- 4.4. Загальні і спеціальні здібності. Задатки. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.

Тема 5. Емоційно-вольова характеристика особистості.

- 5.1. Поняття про почуття, емоції. Вираз почуттів.
- 5.2. Характеристика емоцій.
- 5.3. Поняття про волю.
- 5.4. Боротьба мотивів і вольовий акт.

Змістовий розділ 2. Психологія соціальних груп і колективів

Тема 6. Група і її соціально-психологічна структура

- 6.1. Поняття про групи. Класифікація груп.
- 6.2. Колектив як вища форма розвитку групи.
- 6.3. Роль колективу в процесі виховання.
- 6.4. Сім'я як мала соціальна група.

Тема 7. Психологія спілкування

- 7.1. Спілкування. Завдання спілкування.

7.2. Основні характеристики спілкування.

7.3. Види спілкування. Структура спілкування. Невербальне спілкування.

Тема 8. Психологія міжособистісних взаємин

8.1. Поняття про міжособистісні відносини в групі.

8.2. Компоненти міжособистісних стосунків: поведінковий, емоційний, когнітивний (пізнавальний).

8.3. Міжособові стосунки по вертикалі і по горизонталі.

8.4. Поняття про керівництво і лідерство.

Тема 9. Конфлікти та шляхи їх вирішення

9.1. Поняття про конфлікт. Види конфліктів.

9.2. Причини конфліктів. Структура конфлікту.

9.3. Аналіз конфліктного стану. Конфліктна ситуація.

9.4. Характер, причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничих колективах.

Змістовий розділ 3. Юридична психологія

Тема 10. Предмет і система юридичної психології

10.1. Предмет і завдання юридичної психології.

10.2. Методи юридичної психології.

10.3. Проблеми неповнолітніх в юридичної психології.

10.4. Підліток і злочин.

10.5. Предмет судово-психологічної експертизи. Методика проведення СПЕ.

Тема 11. Вивчення особи в кримінальному процесі

11.1. Особа злочинця.

11.2. Вивчення особи в кримінальному процесі

11.3. Психологія організованої злочинності

Тема 12. Психологічна характеристика попереднього слідства.

12.1. Психологія реконструкції подій злочину.

12.2. Психологія огляду місця випадку.

12.3. Психологія допиту і ставки віч-на-віч.

12.4. Психологія відтворення показів на місці слідчого експерименту.

12.5. Психологія обшуку.

Тема 13. Психологія судового процесу.

13.1. Психологічна характеристика судового процесу.

13.2. Психологія судових дебатів.

13.3. Психологія прийняття судового рішення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р		л	п	с	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1												
Змістовий розділ 1. Основи загальної психології												
Предмет психології	6	2				4						
Психологія особистості та діяльності	8	2	2			4						
Пізнавальні процеси особистості	6	2				4						
Індивідуально-психологічні властивості особистості	8	2	2			4						
Емоційно-вольова характеристика особистості.	6	2				4						
Змістовний розділ 2. Психологія соціальних груп і колективів												
Група і її соціально-психологічна структура.	6	2				4						
Психологія спілкування.	6		2			4						
Психологія міжособистісних взаємин.	8	2	2			4						
Конфлікти та шляхи їх вирішення	6			2		6						
Змістовий розділ 3. Юридична психологія												
Предмет і система юридичної психології	8	2		2		4						
Вивчення особи в кримінальному	6	2				4						

процесі												
Психологічна характеристика попереднього слідства	8	2		2		4						
Психологія судового процесу.	6			2		4						
Всього годин	90	20	8	8		54						

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість год.
1.	Предмет психології	2
2.	Психологія особистості та діяльності	2
3.	Пізнавальні процеси особистості	2
4.	Індивідуально-психологічні властивості особистості	2
5.	Емоційно-вольова характеристика особистості.	2
6.	Група і її соціально-психологічна структура.	2
7.	Психологія міжособистісних взаємин.	2
8.	Предмет і система юридичної психології	2
9.	Вивчення особи в кримінальному процесі	2
10.	Психологічна характеристика попереднього слідства	2
Всього		20

6. Теми практичних та семінарських занять

№	Назва теми	Кількість год.
1.	Психологія особистості	2
2.	Індивідуально-психологічні властивості особистості	2
3.	Психологія спілкування.	2
4.	Психологія міжособистісних взаємин	2
5.	Конфлікти та шляхи їх вирішення	2
6.	Підліток і злочин.	2
7.	Психологія відтворення показів на місці слідчого експерименту.	2
8.	Психологія судових дебатів. Психологія прийняття судового рішення.	2
Всього		16

7. Самостійне вивчення

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин
-------	----------------	-----------------

1.	Психіка людини як предмет інтересу і наукового вивчення. Історія виникнення та розвитку юридичної психології як науки	4
2.	Формування особистості засобами навчання і виховання. Психологія діяльності.	4
3.	Види, якості мислення. Значення уяви в діяльності юриста.	4
4.	Акцентуація характеру. Загальні і спеціальні здібності. Задатки.	4
5.	Модифікація емоцій. Боротьба мотивів і вольовий акт	4
6.	Виховний вплив колективу. Сім'я як мала соціальна група.	4
7.	Невербальне спілкування. Неформальне спілкування в підліткових та юнацьких групах	4
8.	Конфлікт: елементи, типи, динаміка. Конфлікт: попередження та вирішення. Стили розв'язання конфліктних ситуацій	6
9.	Предмет судово-психологічної експертизи. Методика проведення СПЕ.	4
10	Психологічна характеристика потерпілого. Психологічний аналіз свідчень.	4
11	Психологічні основи попереднього слідства. Психологія обшуку	4
12.	Психологія судового процесу. Формування переконання і прийняття рішення	4
Всього		24

8. Індивідуальні завдання

Написання рефератів, есе; складання кросвордів, тестів; створення презентацій.

9. Методи навчання

Під час викладання лекційного матеріалу: лекція, повідомлення та засвоєння нових знань, розповідь, бесіда, проблемний виклад; зображення схем на дошці і на плакатах; демонстрація наявних макетів і моделей; демонстрація відео фрагментів, мультимедійний супровід лекційного матеріалу.

Під час проведення практичних занять: практична робота здобувачів освіти, вправи, імітаційно-ігровий метод, експеримент, дослідна робота, конструювання.

Під час проведення лабораторних занять: експериментальна лабораторна робота за методичними вказівками з використанням лабораторних установок, ознайомлення з конструкцією діючих лабораторних установок; проведення експерименту, обробка і аналіз отриманих результатів з використанням розрахункових комп'ютерних програм та графічної інтерпретації отриманих результатів.

Під час проведення семінарського заняття: доповідь, бесіда, диспут, рецензування та обговорення рефератів, «мозковий шторм».

Під час лекційного курсу застосовується роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали, схеми, презентації.

На практичних заняттях:

- методичні вказівки для виконання практичних робіт;
- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у здобувачів освіти системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.

На лекції – розповідь, бесіда, демонстрування.

На практичних заняттях – пояснення, робота біля дошки, розв'язування задач, робота з індивідуальними завданнями, робота з нормативними довідниками, демонстрування.

На семінарських заняттях – питання для дискусій, доповіді, обговорення, диспути.

10. Методи контролю

Лекція: тестування, вибіркове усне опитування перед початком занять, фронтальне опитування за картками (5-10 хв.), фронтальна перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

Практичне заняття: письмове опитування, комбіноване опитування, усне опитування, тестування, взаємоконтроль, співбесіда.

Лабораторне заняття: письмове опитування, комбіноване опитування, усне опитування, взаємоконтроль.

Семінарське заняття: усне опитування, взаємоконтроль, рецензування та обговорення рефератів.

Самостійна робота: перевірка конспектів лекцій (тези), перевірка рефератів за запропонованими викладачем питаннями нового матеріалу, індивідуальна співбесіда, проведення навчальних конкурсів, олімпіад на краще знання навчальної дисципліни, кращого із спеціальності.

Поточний контроль знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни проводиться в письмовій та усній формі. Контрольні завдання за темами містять теоретичні питання, тестові завдання та практичні завдання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів; усних відповідей, тестування;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним завданням – за допомогою перевірки завдання чи захисту письмової роботи.

Підсумковий контроль знань відбувається у вигляді комплексної контрольної роботи (ККР).

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на семінарських заняттях, рефератів та есе. Проводиться опитування у формі самостійної роботи, тестових завдань. Підсумкова форма контролю – залік

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Критерії оцінювання знань, вмінь здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки за 12-бальною шкалою :

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
I. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
II. Середній	4	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює

		основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання здобувача освіти є достатнім, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати зв'язки між фактами, робити висновки, контролювати власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	9	Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки та узагальнення.
	11	Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації та приймати рішення.

З дисциплін загальноосвітньої підготовки, які є профільними та спеціальними курсами та виходять за рамки Державного стандарту загальноосвітньої підготовки, зараховуються в результатах навчання за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються у кредитах ЄКТС й зараховуються в дисциплінах навчального плану підготовки за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра після завершення вивчення предмету за 12-бальною шкалою переводяться в 4-бальну шкалу.

Відповідність оцінок за 12-бальною шкалою оцінкам за 4-бальною шкалою

Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за 12-бальною шкалою
Відмінно	10-12

Добре	7-9
Задовільно	4-6
Незадовільно	1-3

Знання, вміння здобувачів з циклу загальної, професійної та практичної підготовки оцінюються за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», а в журналах академічних груп виставляється кількісна оцінка «5», «4», «3», «2».

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Критерії оцінювання знань, вмінь здобувачів освіти з навчальної дисципліни за 4-бальною шкалою :

«Відмінно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом;

«Добре» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів;

«Задовільно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки;

«Незадовільно» - оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

12. Методичне забезпечення

- при викладенні нового матеріалу – лекції, презентації, аудіо/відео- матеріали;
- для контролю знань, вмінь здобувачів освіти – тести та практичні завдання з дисципліни;
- для індивідуальної роботи – робочі зошити для практичних занять, рекомендації щодо вивчення питань самостійної роботи здобувачів освіти;
- Навчальна типова програма дисципліни;
- Робоча навчальна програма дисципліни (схвалена методичною радою коледжу);
- Програми навчальної, технологічної і професійної практик;
- Плани занять(розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо;
- Повні конспекти лекцій з дисципліни (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань, з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
- Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- Завдання на курсові та дипломні проекти;
- Тести, контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання для диференційованих заміток (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Методичні рекомендації, розробки викладача;
- Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів освіти;
- Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання;
- Інші матеріали.

13. Рекомендована література

1. Волошина В.В., Долинська Л.В. Загальна психологія : практикум : навч. посібн. – К. : Каравела. 2016. – 280 с.
2. Загальна психологія. / За заг. ред. акад. С.Д. Максименка : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 704 с.
3. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. – К. : Каравела, 2018. – 640 с.
4. Збірник тестів і завдань з курсу “Основи психології і педагогіки” (для самост. роб.). // Укл. Т.В. Кудерська, С.І. Дьяков. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 62 с.
5. Мясоїд П.А. Загальна психологія. – К. : Вища шк., 2020. – 487 с.
6. Основи психології : підручник / За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. – 3-тє вид. – К. : Либідь, 2018. – 632 с.
7. Статінова Н.П., Сень Г.П. Основи психології та педагогіки. – К. : НТЕУ, 2019. – 346 с.
8. Радугин А.А. Психологія. – М. : Центр, 2015. – 400 с.
9. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту : навч. посібн. – К. : Каравела, 2020 – 304 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://psychologiya.com.ua> – Психологія особистості
2. <http://smerfero.com> – Психологічний портал Smerfero
3. <http://pidruchniki.com/psihologiya/> – Психологія. Навчальні матеріали онлайн
4. <http://www.vitamarg.com> – Статті з психології
5. http://www.ebk.net.ua/Book/psychology/vinoslavska_psihologiya/zmist.htm - Психологія. Винославська О. В. Навчальний посібник

6. <http://www.childpsy.ru/lib/books/id/8553.php> Міжособистісне спілкування Підручник для вузів.
7. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/mayers/index.php – Соціальна психологія. Давид Майерс